

Nya medier – nya ”sanningar”

Utställning kring medier och sanning

En fungerande demokrati förutsätter medborgare som är någorlunda väl orienterade om vad som händer i samhället och politiken. Det förutsätter i sin tur allmän tillgång till god information. Sådan information har det som följd av mediernas digitalisering plötsligt blivit mycket enklare att skaffa.

Men med den informationen konkurrerar den mindre goda – alternativa fakta och rena lögner. Och det gör den rätt framgångsrikt. Relevant information drunknar ofta i falsk. Det finns därför i vårt nya medielandskap paradoxalt nog en risk för att informationen gör oss desinformerade.

Utgångspunkten för denna utställning har varit att belysa hur medierna genom ord och bild har förvrängt sanningar – både i nutid och historiskt sett. Vi tar upp exempel på hur information förvanskas och hur du själv kritiskt kan granska det du läser och ser. Det är viktigt att stå emot hätska uttalanden och hatretorik och tänka på att demokrati inte är en självklarhet.

Vi har fått idéer till utställningen genom att läsa nyheter och leta vidare på internet och i böcker angående dessa frågor. Från internet valde vi ut informativa texter och bilder och sammanställde med källhänvisningar. Vi har också sparat ner vissa bilder via mobiltelefon under den korta tid informationen fanns tillgänglig.

Utställningen är sammanställd av Kristina Bergqvist 2017

www.kultursamverkan.se

Fejkade nyheter 2016

Kultur & Nöje

Fejkade nyheter mer populära än faktiska inför USA-valet

PUBLICERAD 2016-11-17

Hillary Clinton saades ha sålt vapen till IS, enligt populär fejkad nyhet. Foto: Lotta Härdelin

Enligt dem har användningen av amerikanska så kallade mainstreammediers valbevakning på Facebook minskat i popularitet. I februari genererade deras nyheter tolv miljoner delningar, reaktioner och kommentarer. I november hade siffran minskat till dryga sju miljoner.

Samtidigt har de fejkade nyhetssajternas spridning ökat: från tre miljoner i februari till knappa nio miljoner kring valdagen. De tre månaderna som ledde fram till valet var alltså falska nyhetssajter långt mer populära än sajter som New York Times, Washington Post, Huffington Post och NBC News.

Linus Larsson: [Google tydligt frustrerade efter bluffartikel](#)

Bara tre av de tjugo falska nyheterna som fått mest spridning på Facebook var inte starkt för Donald Trump eller mot Hillary Clinton. En av de mest engagerande förfalskade texterna handlade om att Hillary Clinton sålde vapen till IS, en annan om att påve Franciskus hade uttalat stöd för Donald Trump.

Källa: DN.kultur 2016-11-17

Exempel på falska nyheter om Hillary Clinton:

Källa: Dailypresser.com

Denna webbsida går inte längre att hitta. Man kan se spår efter den där omdömena lyder "våldigt låg trovärdighet" och "mycket osäker för barn".

Källa: Truthkings.com

Den här sidan registrerades 2007 och det pågår ständigt en diskussion om trovärdigheten på nyheterna, där människor beskriver den som oetisk, missvisande osv. De lägger också ut falska videos.

Källa: Denvergaurdian.com

Denna "fake news webbsida" registrerades enligt Wikipedia anonymt i juli 2016 och saknar nu innehåll. Den spreds bl.a. via Facebook med främsta innehåll "anti-Hillary".

The Baltimore Gazette är ett annat exempel på falsk tidning. Många av dessa sajter har registrerats av tonåringar i Makedonien för att tjäna pengar per "klick".

Så förändras medierna under Donald Trump

UPPDATERAD 07:18 PUBLICERAD 2017-02-02

Silvio Waisbord.

Professor i medier och public affairs vid George Washington University i USA och gästprofessor vid Institutionen för mediestudier vid Stockholms universitet. Rötter i Argentina och bosatt i USA sedan 30 år.

Under Donald Trumps år i Vita huset går amerikanska nyhetsmedier en hård och journalistfientlig tid till mötes. Dramatiska förändringar kan ske i medielandskapet, tror Silvio Waisbord, expert på medier och populism. Här är sex punkter där journalistiken utmanas. /Sverker Lenas, DN.kultur

1. Nätneutraliteten rivs upp

– Obama var en tydlig förespråkare för nätneutralitet, men den nya chefen för FCC har sagt att nätneutraliteten ska försvinna. Det förväntas bli en ekonomisk boom för de stora nättjättarna, men är samtidigt något som djupt oroar många aktivistorganisationer, säger Silvio Waisbord.

2. Statstjänstemän blir gerillatvittare

Parallellt med kriget mot medierna bedriver Trumpadministrationen också ett krig mot vetenskapen, i vilket statliga myndigheter och departement har försetts med munkavle. – Både forskare och journalister tror vanligtvis att det existerar någon form av sanning, att det finns fakta som behöver samlas in för att bevisa eller underbygga något. Trump och hans följare tror inte det.

3. Reportrar dras inför rätta

Committee for protecting journalists har beskrivit Trump som ett exempellöst hot mot journalisters rättigheter. Silvio Waisbord tror att obekväma reportrar kan komma att ställas inför rätta, på samma sätt som åklagare i North Dakota i oktober ville gripa journalisten Amy Goodman för intrång efter att ha filmat protesterna mot oljeledningen i indianreservatet Standing Rock.

– Vi kan till exempel få se åtal väckas mot reportrar som bevakar protester mot Trump. Det är något som den amerikanska pressen inte är van vid.

4. Journalister riskerar att utsättas för våld

Journalister är ”några av de mest oärliga människorna på jorden”, enligt Donald Trump. Hans rådgivare Steve Bannon har uppmanat medierna att ”hålla käften”. Förhållandet till medierna beskrivs som ett öppet krig och Trump har vägrat att fördöma attacker på journalister som begåtts av hans supportrar.

– Trump har aktiverat väldigt negativa känslor mot medier och minoriteter, känslor som kan vara svåra att hålla tillbaka när de väl har släppts lösa.

5. Twitter ersätter presskonferenser

Donald Trump tog makten med tv. Men han utövar den med Twitter. Kontot @realDonaldTrump är med sina 23 miljoner följare en viktig del av presidentens dominans över nyhetsmedierna, menar Silvio Waisbord:

– På grund av Trumps preferens för Twitter är det inte säkert att han behöver medierna på det sätt som hans föregångare har gjort. Han kan få full mediebevakning för en enda tweet, vilket egentligen gör en presskonferens överflödigt. Han är också en mästare på att låta skandalösa uttalanden överskugga och avleda uppmärksamhet från andra, obekväma frågor.

6. Presskåren splittras

För tillfället kan den amerikanska presskåren framstå som enig i ansträngningarna att upprätthålla viss sanningshalt i den offentlighet som grumlans av Trumpadministrationens ”alternativa fakta”. Tv-kanalerna CNN och högerorienterade Fox News tar bägge ställning mot den nya presidenten. Tidningar som The New York Times och Washington Post verkar till viss del sporrade av Trumps anklagelser och den senare har till exempel tagit fram filter som faktagranskar Trumps Twitterflöde.

– Fler nyhetsmedier kommer säkert att fortsätta känna sig stärkta av den aggressiva relationen till Trump, men efter ett par år tror jag medielandskapet kommer att vara mycket mer polariserat än vad det är i dag, säger Silvio Waisbord.

– Ingen politiker gillar pressen, de har alltid haft ambivalenta känslor gentemot journalister. Richard Nixon sa en massa elaka saker om medier, men det skedde för det mesta bakom stängda dörrar. När politiska ledare börjar förfölja journalister med juridiska medel eller verbal aggression är det ett tydligt tecken på auktoritär maktutövning.

Hur kan du känna igen en falsk nyhet?

Falska nyheter har uppmärksamats i ansökan till USA-valet där Donald Trump valdes till president. Foto: MediaPunch/Retax

Falska nyheter sprids allt snabbare i filterbubblorna i sociala medier. Brit Stakston, mediestrateg, ger några tips för att ta reda på om en nyhet är falsk.

Evelyn Jones >

+ Följ skribent

Skriv ut Rätta artikel Bokmärk

”Liv står på spel”, sade [Hillary Clinton](#) om den lavinartade spridningen av falska nyheter. Det efter att en man avlossat skott på en pizzeria, som figurerat i en falsk nyhet om att Clinton skulle [bedriva ett pedofilnätverk](#) i dess källare.

[Påven](#) liknade mediernas besatthet med fejknyheter vid koprofil, ett onormalt intresse för avföring. Han själv har också varit föremålet för en vida spridd falsk nyhet – i den rapporterades han stödja Donald Trump i valet.

Fejknyheter som sprids i sociala medier har blivit allt mer omtalade under det senaste året, i efterdyningarna av Brexit och valet av Donald Trump till amerikansk president. Enligt [sajten BuzzFeed](#) var falska nyhetssajter mer populära under valåret 2016 än traditionella nyheter på sociala medier. Medan de traditionella nyhetsmediernas valbevakning minskade från tolv miljoner delningar i april till sju miljoner i november, ökade de falska nyhetssajternas delningar under samma period från tre miljoner till nio miljoner.

Nu har både Google och Facebook lovat att ta krafttag mot spridningen. Google genom att [filtrera bort dem i sina nyheter](#), och Facebook genom att skapa mekanismer som kan [upptäcka de falska nyheterna som sprids](#).

Brit Stakston, mediestrateg, menar att det största problemet med de falska nyheterna är att de desinformerar.

– Det är otroligt allvarligt om man blir desinformerad i en kris eller ett turbulent politiskt skede, säger hon.

Men det finns några saker man som läsare kan tänka på för att ta reda på om en nyhet är falsk, enligt Brit Stakston.

1. Läs hela texten.

– Falska nyheter har ofta extremt skruvade rubriker, så texten handlar ofta om något helt annat än rubriken lockat dig till att tro.

2. Använd ditt nätverk.

– Börjar man fundera på om något kan vara sant kan man vända sig till sina nätverk för att bolla och jämföra källor. De är ofta en fantastisk resurs och tillsammans kan man bli mer kritiska. Undersök inte den klokskap som finns online.

3. Hitta fler källor och leta efter fakta

– Fejknyheter är baserade på lögn, det finns sällan några källhänvisningar. Googlar man däremot på nyheten så kan man snabbt upptäcka att det inte stämmer. Innehållsmässigt rör det sig ofta om helt skruvade versioner av händelser eller helt påhittade lögn.

4. Hjälp andra att bli mer källkritiska

– Det är bra om vi vänligt hjälper varandra när vi upptäcker att någon delat en fejknyhet. Få inte någon att skämmas ihjäl för att man råkat vara för snabb att dela något.

5. Var vaksam.

– Det är bra att detta diskuteras. Det leder till att vi blir mer vaksamma och varsamma över den information som vi delar på nätet. Förhoppningsvis kan alla nätanvändare oftare tänka på vem, vad och varför när man läser något på nätet och bli mer skeptiska. Precis som när journalister gör sitt jobb och vill ta reda på sanningen.

Hur kan du själv avslöja falsk information?

FEM SÄTT ATT AVSLÖJA FALSK INFORMATION PÅ:

Dölj ^

Spåra bilden

Genom att högerklicka på bilden i Google Chrome kan du göra en "bildsökning". Du kan även klistra in bildens webbadress i [Google Bild](#). Har bilden publicerats tidigare kan artikeln vara falsk.

Kontrollera om bilden är manipulerad

Kontrollera att bilden inte är förändrad genom att ladda upp den på t ex [www.fotoforensics.com](#) så får du svar på om den blivit manipulerad.

Verifiera Youtube-videos

Genom Amnesty Internationals verktyg [Youtube Data Viewer](#) kan du ta reda på om youtubeklippet du tittar på används i andra sammanhang. Om det gör det är risken stor att något av sammanhangen det används i är fabricerat.

Använd Google Street View

För att få reda på om en bild verkligen är tagen där det påstås kan du leta upp adressen på [Google Maps](#) och se om detaljer ur verkligheten stämmer med bilden. Titta efter detaljer så som skyltar, lyktstolpar mm.

Granska källan

Vilken nyhetssajt har spridit nyheten? Tidningen Metros sajt [Viralgranskaren](#) har listat flera tveksamma nyhetskällor som du kan kontrollera om du är osäker.

Hur trovärdig är Twitter- eller Facebookprofilen som delar den? På Twitter kan man se om ett konto är verifierat genom att dra musen över den blå symbolen till höger om användarnamnet. Det finns också tjänster som erbjuder att konstruera falska tweets med äkta användarnamn.

Summa summarum - var kritisk.

Källa: svt.se 2015-12-16

P1 Kultur/Kulturnytt

Le Monde-satsning ska avslöja falska nyhetssajter

Publicerat måndag 30 januari kl 07.00

Den franska tidningen Le Monde. Foto: Laurent Cipriani/AP/TT

Den franska tidningen Le Monde lanserar snart en digital tjänst som ska hjälpa användare att kontrollera vilka sajter på nätet som går att lita på.

Bakom satsningen står Le Monde-journalisten Samuel Laurent, som fick idén efter terrorattackerna i Paris i november 2015 när många falska nyheter började cirkulera på internet.

– Vi såg att många rykten och konspirationsteorier spreds online och vi kunde inte avslöja allt och vi kände att det här var ett återkommande problem för oss, säger han.

Databasen **Decodex** täcker runt 600 nyhetssajter som under ett års tid identifierats och bedömts som opålitliga av Le Mondes faktagranskande enhet Les Découdeurs.

De flesta av sajterna är franska, men där finns också bland andra den amerikanska högerpopulistiska sidan Breitbart.

För att kontrollera om en sajt är pålitlig eller inte skriver användaren in sajtens URL i databasen. Varje sajt har klassificerats utifrån en femgradig skala, som bland annat innefattar konspirationsteoretiska, osakliga och helt falska nyhetssajter.

Initiativet har redan mött kritik från framförallt franska högerpopulistiska bloggare som menar att Decodex är ute efter att censurera dem, berättar Samuel Laurent, och betonar att teamet bara fokuserat på att granska fakta, inte politisk hållning.

– Vår process har inte alls varit politisk, det handlar bara om ifall man kan lita på en sajt eller inte, oavsett om den är kommunistisk, extremhöger eller vad den nu kan vara.

Koden bakom tjänsten är fri att använda och förhoppningen är att databasen och liknande databaser ska växa fram genom samarbete med både användarna och andra medier.

– Vi hoppas att det här kan ge andra tidningar idéer och visa för dem att det går att göra något, för vi måste göra något, annars tror jag att vi är körda inom tio år.

Les Découdeurs kommer även att lansera ett tillägg till flera webbläsare och en chatbot på Facebook som ska hjälpa användare att bedöma om en särskild nyhetsartikel är pålitlig eller inte.

Databasen lanseras i februari.

Källa: Sveriges Radio 2017-01-30

How do you know?

What makes a news story fake?

1. It can't be verified

A fake news article may or may not have links in it tracing its sources; if it does, these links may not lead to articles outside of the site's domain or may not contain information pertinent to the article topic.

2. Fake news appeals to emotion

Fake news plays on your feelings - it makes you angry or happy or scared. This is to ensure you won't do anything as pesky as fact-checking.

3. Authors usually aren't experts

Most authors aren't even journalists, but paid trolls.

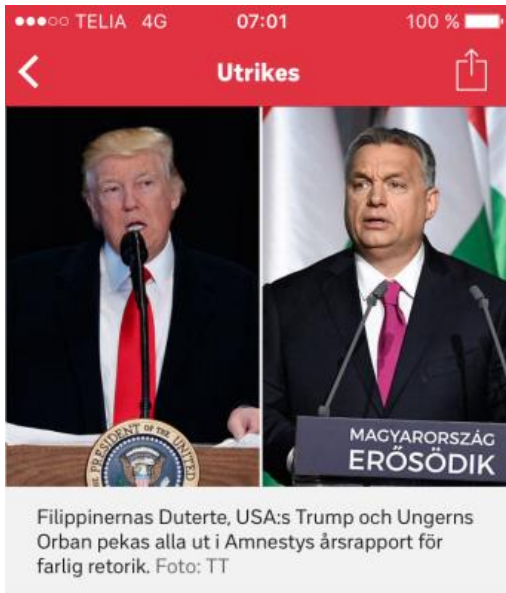
4. It can't be found anywhere else

If you look up the main idea of a fake news article, you might not find any other news outlet (real or not) reporting on the issue.

5. Fake news comes from fake sites

Did your article come from abcnews.com.co? Or mercola.com? Realnewsrightnow.com? These and a host of other URLs are fake news sites.

Amnesty reagerar på hatretorik

Amnesty varnar för politikernas hatretorik

Det är en farlig retorik som världens politiker kör med nu. Det

Det är en farlig retorik som världens politiker kör med nu. Det skriver människorättsorganisationen Amnesty International i sin årliga rapport, och varnar för att det kan ha farliga politiska konsekvenser.

Det här om "ett vi och ett dom" – det kan ha allvarliga politiska konsekvenser som leder till polarisering och som hotar mänskliga rättigheter. Det konstaterar människorättsorganisationen Amnesty International i sin årliga rapport över människorättsbrott i världen.

International i sin årliga rapport över människorättsbrott i världen.

Totalt har 159 länder granskats och rapporten behandlar allt ifrån flyktingpolitik till krigsbrott.

Inte så hårt sedan 30-talet

Det slående för 2016 års rapport är just politikernas retorik. Inte sedan 1930-talet har världens politiker använt en retorik så präglad av hat, rädsla och skuldbeläggande som under förra året, enligt Amnesty International.

Människorättsorganisationen menar att politiker över hela världen försöker vinna röster genom att hitta syndabockar.

Flera ledare har pekats ut, som Ungerns Orban, Turkiets Erdogan och Dutertes drogkrig i Filippinerna.

Får konkreta konsekvenser

I rapporten ges flera exempel på hur Amnesty International menar att hatretoriken fått konsekvenser i praktiken.

Bland annat nämns hur 36 länder har tvingat tillbaka flyktingar, till länder där de är i fara, där det finns risk för tortyr och andra kränkningar, eller hur Europa motiverat att stänga sina gränser genom att göra skillnad på just flyktingar och europeiska medborgare.

Dela (31)

Dela

Gilda Hamidi-Nia

Publicerad: 22 februari 2017 kl 01.13

Uppdaterad: 22 februari 2017 kl 01.32

Svenska förvanskade nyheter. Kristianstad.

Så förvanskades nyheten om bajs i kyrkan

Journalisten Måns Mosesson har skrivit i Dagens Nyheter om hur en svensk nyhet fångas upp, förvanskas och sprids över världen. I SVT:s Gomorron berättar han om att det är pengar och inte ideologi som driver unga fattiga killar i Makedonien till att sprida fejknyheter.

I december skrev [Kristianstadsbladet](#) om att människor hade kissat, bajsat och onanerat i en kyrka i Kristianstad. Det var en nyhet som väckte reaktioner och sedan fångades upp av flera andra medier, både TT, Aftonbladet och SVT skrev om detta.

Sedan fångades nyheten upp och förvreds och via en "trollfabrik" i Makedonien så spreds den sedan över världen. [Dagens Nyheter skriver i dag](#) om hur en fejknyhet kan skapas och spridas över världen.

Pengar att tjäna på falska nyheter

I morse intervjuades journalisten Måns Mosesson, som har skrivit DN-reportaget, i SVT:s Gomorron. Han konstaterar att det finns pengar att tjäna på falska nyheter men att nyheten från början inte var falsk.

– Några personer hade betett sig väldigt illa och bajsat, onanerat och försökt stjåla kyrksilver, säger han.

Påstods att muslimer skändat kyrkan

I den första intervjun med [Kristianstadsbladet som publicerades 7 december](#) nämndes att det inte var de uteliggarna som personalen kände till sedan tidigare utan ett "nytt klientel" som hade betett sig illa. (Det visade sig handla om svenska män i 40-årsåldern med missbruksproblematik som kom från andra delar av Skåne, men det framgick inte av originalartikeln.)

Måns Mosesson tror att just "nytt klientel" är nyckelordet.

– Detta lyftes upp av främlingsfientliga sajter i Sverige och sedan i USA av ännu mer hårdföra ideologiska rasister. De förvrider detta till att de som har bajsat och onanerat är muslimer som gör det för att skända kyrkan, som en politisk markering", säger han.

Spreds över världen från Makedonien

Den förvridda och nu alltså falska nyheten fångas sedan upp av det som kallas "trollindustrin". I detta fall handlar det om unga fattiga killar i Makedonien som är duktiga på att få spridning på nyheter eftersom de har tillgång till Facebooksidor med många följare. Men killarna i Makedonien drivs inte av någon politisk agenda.

– De tittar bara på siffrorna. De är inte ideologer. De är bara intresserade av vilka artiklar som får mest klick, säger Mosesson.

USA-valet ger klick

Killarna i Makedonien sprider nyheter för att tjäna pengar på de texter som får många klick.

– De makedonska kidsen fattade att allt som handlar om valrörelsen i USA går att få klick på. Och framför allt om man förvrider det. Så de började sprida en massa lögnor om både Hillary Clinton, Obama och Trump.

Bedrövad över dålig källkritik

Att publicera originalnyheten om kyrkan tycker inte Mosesson var fel, men han anser att det blir farligt när nyheten i nästa steg förvanskas och sprids över världen.

– I arbetet med det här har jag blivit bedrövad flera gånger i hur dålig källkritik folk har, säger han.

Han anser att det är väldigt viktigt hur Facebook agerar.

– De är själva infrastrukturen. De är genom Facebook de makedonska killarna får spridning på sina falska nyheter, säger han.

Organiserat hot och hat i Sverige

Samtidigt som Dagens Nyheter granskat hur falska nyheter sprids från Makedonien så har Eskilstuna-kuriren denna vecka granskat det organiserade hotet och hatet mot nyhetsredaktioner. Under torsdagen skrev [Eskilstuna-kuriren om det organiserade näthatet på sajten Granskning Sverige](#).

Idag fortsätter granskningen, bland annat med en intervju med en [SD-politiker, som fram till nyligen varit Gransknings Sveriges enda ansikte utåt](#).

Källa: svt Nyheter 2017-02-17

"Nytt klientel" plockades upp av främlingsfientliga sajter och gjorde ordet synonymt med muslimer.

Måns Mosesson berättar om hur en kille i Makedonien sedan plockade upp nyheten och lade ut den på sin sajt som har stor spridning i USA. För varje klick han får på den, tjänar han pengar.

– Hans artikel delades av 10 miljoner amerikaner, säger Måns Mosesson.

Källa: sverigesradio.se 2017-02-17

Publicerad 16 februari 2017 06:30 Uppdaterad 23 februari 2017 10:16

Så styrs den svenska trollfabriken som sprider hat på nätet mot betalning

GRANSKNING

De lurar till sig intervjuer med hjälp av fejkade identiteter. Syftet: sprida främlingsfientlighet och hat mot politiker, opinionsbildare, journalister och vanligt folk. Eskilstuna-Kuriren med Strenghäns tidning går i dag in bakom kulisserna hos Granskning Sverige – en av landets ledande främlingsfientliga propagandacentraler.

ENGLISH VERSION: The secret Swedish troll factory.

DELA PÅ FACEBOOK DELA PÅ TWITTER RÄTTA TEXT- & FAKTAFEL

— Hej, jag heter Janne*.

— Hej.

— Jag sitter och läser den här artikeln 'Vaktare överfallen i Frösunda centrum'. Varför går ni inte ut och skriver sanningen? Enligt polisrapporten var det ju uttågningar.

ANNONS: Skrivbord till köstarett Högsta italienska kontorsmöbler från Hurekontor morekontor.se

Hitta bästa privatlänet Med Comparize hittar du den mest fördelaktiga räntan på privatlänet. Comparize.se/privatlän

De första höringarna till Eskilstuna-Kuriren började när höringen sändes på gårdsbän i samband med "Folkets demonstration" i Stockholm i januari 2016. Manifestationen hade främlingsfientliga inslag och möttes av motdemonstrationer. Tidningen hade berättat att Sverigesdemokraterna i Sörmland närmast: Arkivbild från platsen. Foto: Marcus Ericsson/TT

TROLL PÅ INTERNET

Benämningen troll används på internet om debattörer som är mer intresserade av att gräla eller sabotera ett samtal än av att diskutera sakfrågor. Deras inlägg har ofta en höftfull underton. Merparten av de trollkonton som används regelbundet är helt anonyma och kan inte spåras till identifierbara personer.

SÅ HÄR JOBBAR RIKTIGA JOURNALISTER

Trollfabriken Granskning Sverige följer inga etiska regler i sina reportage. Så här jobbar riktiga journalister:

Visa hänsyn mot ovana intervjuobjekt. Upplys om samtal och annat material är avsett för publicering.

Tillmötesgå önskemål från intervjuade om att få veta hur och var deras uttalanden återges.

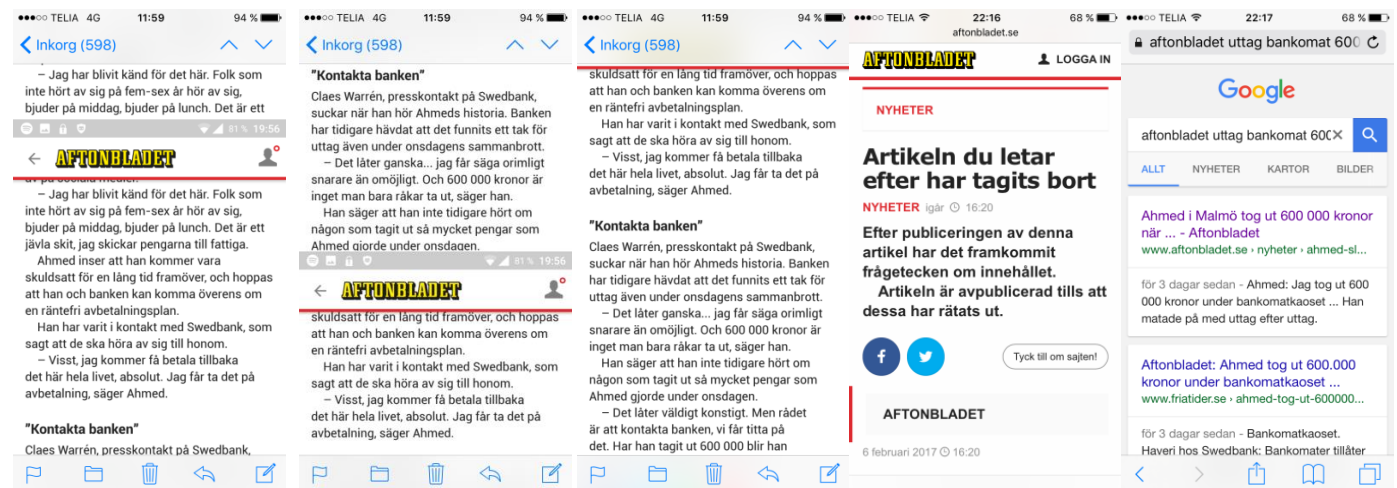
Förtäliga inte intervjuer.

Dold inspelning som ska publiceras bör endast användas i undantagsfall när informationen inte går att få annat sätt.

Källa: Journalistförbundets yrkesregler

Källa: ekuriren.se 2017-02-16

Februari 2017 – falsk nyhet om bankuttag spreds men togs sedan bort

Även barnen behöver lära sig källkritik

Bamses skola: INTERNET OCH KÄLLKRITIK

INTERNET ÄR LITE SOM MÖRKA SKOGEN. RYKTEN SPRIDS SNABBT. **VEM SOM HELST** KAN SKRIVA **VAD SOM HELST** PÅ INTERNET. DET ÄR VIKTIGT ATT INTE TA ALLT SOM SKRIVS FÖR SANNING. FRÅGA DIG:

- VEM STÅR BAKOM INFORMATIONEN? ÄR DET NÅGON DU KAN LITA PÅ?
- VAD STÅR DET? ÄR DET FAKTA ELLER BARA TYCKANDE?
- NÄR SKREVS DET? ÄR SIDAN VÄLDIGT GAMMAL? HAR DEN UPPDATERATS NYLIGEN?
- VARFÖR SKREVS DET? FÖR ATT ROA? SPRIDA ÅSIKTER ELLER FAKTA? FÖR ATT NÅGON VILL TJÄNA PENGAR?
- HUR HITTADE DU DET? VIA NÅGON DU LITAR PÅ?

KÄLLA: UR SKOLA: ÄR DET SANT?

Hur kan skolan lära ut källkritik?

Nytt skolmaterial om falska nyheter och propaganda

Senast uppdaterad: 2017-01-17

Falska nyheter, vinklade budskap och propaganda blir allt vanligare. Ofta byggs trovärdigheten upp med hjälp av bild och film. Nu har Statens medieråd tagit fram ett skolmaterial som ska stärka barns och ungas "visuella läskunnighet", värna demokratin och bidra till att förebygga våldsbejakande extremism. Materialet riktar sig till mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet.

CCU-licens: Pixels.com

Med en mobil i varje barns ficka blir förmågan att skilja fakta från fiktion i strömmen av budskap allt viktigare. Bild är ett språk, språk är makt. Alla, i synnerhet unga, behöver lära sig hur bilder och filmer kan användas för att styra åsikter i en viss riktning. Bilder kan manipuleras och sättas in i fel sammanhang, och de påverkar

känslor mer direkt än text.

Att bildens betydelse har ökat i takt med den tekniska utvecklingen är otvetydigt. Vi "småpratar" med bilder via mobilen, förstärker sms med emojis och konsumerar tv-serier på väg till skolan eller jobbet. Streamingtjänsten Youtube är numera den populäraste sajten, i alla åldrar. Bland barn och unga mellan 11 och 19 år tittar 100 procent på film på Youtube (Svenskarna och internet, 2016, Internetstiftelsen i Sverige).

Barn och unga möter självklart också falska nyheter, vinklade budskap och propaganda. Statens medieråd har därför utifrån ett regeringsuppdrag tagit fram ett skolmaterial kring propaganda och bilders makt.

Vanliga strategier för propaganda

Det nya skolmaterialet, som kan användas direkt i klassrummen utan särskilda förberedelser, fokuserar på att stärka barns och ungas förmåga att upptäcka, granska och analysera vinklade budskap, framför allt i form av bild och film.

Del ett i materialet kallas *Bild är ett språk*. Materialet ger grundläggande kunskaper om bilden som budskapsbärare. Målgrupper är elever på mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet.

Del två, *Konsten att övertyga*, fokuserar på propaganda. Den tar upp vanligt förekommande propagandastrategier och hur dessa kan användas för att förmedla såväl demokratiska som odemokratiska budskap. Målgrupper är elever på högstadiet och gymnasiet.

I skolmaterialet ingår också en fördjupningsdel för pedagoger och andra vuxna som vill lära sig mer om propaganda.

Nyinspelade poddar

Paketet kompletteras av två nyinspelade poddar:

- *Bilder – från visuellt småprat till extremistpropaganda*. Medie- och filmpedagogerna Elin Jönsson och Elisabet Jonsved resonerar kring bilders ökade betydelse.
- *Värna demokratin och stärka eleverna – tips till pedagoger*. Undervisningsrådet Hugo Wester på Skolverket om vilka varningstecken kring radikalisering skolpersonal bör ta på allvar och hur man kan agera.

En tredje podd, om falska nyheter och propaganda, spelas in i slutet av januari.

Propaganda och bilders makt är en del av No Hate Speech Movement, som Statens medieråd driver på uppdrag från regeringen. Syftet med uppdraget är att förebygga

rasism, sexism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans, samt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

> [Läs mer och ladda ner skolmaterialet Propaganda och bilders makt](#)

Kända fotomanipulationer i Ryssland/Sovjetunionen

En klassisk fotomanipulation som väldigt många känner till är Stalins fifvel med Trotskij.

Lev Trotskij var Lenins gullepojke och grundare av Röda Armén. Men när han formade vänsteroppositionen mot Stalin på 20-talet tog lyckan slut. Stalin segrade och Trotskij blev snabbt utesluten från partiet och även utvisad. 1940 ändade hans liv när en av Stalins agenter borrade en ishacka genom hans huvud.

Men långt före det hade Stalin beslutat att skriva om verkligheten en aning. Trotskij avlägsnades från foton, speciellt där han sågs tillsammans med den store landsfadern Lenin. I det berömda exemplet här bredvid har också Lev Kamenev försvunnit. Även Kamenev blev senare avrättad av Stalin.

Många andra kommunister som hamnade i onåd med Stalin gick samma öde till mötes. Hade du en gång blivit bortredigerad från ett fotografi på order av Stalin var en avrättning inte långt bort.

Trotskij och Kamenev raderades ur bilden med Lenin.

Källa: moderskeppet.se

Bildmanipulation var utan tvekan högst närvarande redan i fotografins tidiga år. Och det skulle komma att utvecklas i takt med att fotografin växte sig allt starkare som något som skildrade verkligheten objektivt. Fotografier blev ett kraftfullt verktyg för propaganda, och det manipulerades för att passa ändamålen. I Sovjetunionen under Stalins tid manipulerades foton nästan rutinemässigt för att visa upp »riktig« bild av verkligheten. I ett klassiskt foto från 1930-talet syns Stalin vid Moskvakanalen där han på sin vänstra sida har Nikolai Yezhov, en person som senare skulle falla i onåd hos Stalin och därför helt sonika plockas bort ut bilden. Tekniken som användes för att göra detta var ofta med hjälp av »airbrush« – ett luftdrivet verktyg som sprutar färg på bilden. Detta blev väldigt användbart vid retuschering av bilder och det finns många exempel på fotografier där olämpliga personer har plockats bort med hjälp av »airbrush«. Men resultatet skiftade. I en bild från 1937 syns Hitler i ett sällskap med en grupp människor där Joseph Goebbels plockades bort från originalet, men han svävar fortfarande som en osalig ande i bilden – retuschen blev inte så lyckad.

En klassisk bild av Stalin vid Moskvakanalen. På sin vänstra sida har han Nikolai Yezhov som senare togs bort ur fotografiet.

Källa: moderskeppet.se

The German Chancellor of West Germany, Willy Brandt (far left in photo), meets with Leonid Brezhnev (far right), First Secretary of the Communist Party. The two smoke and drink, and it is reported that the atmosphere is cordial and that they are drunk. The German press publishes a photograph that shows the beer bottles on the table. The Soviet press, however, removed the bottles from the original photograph.

Källa: chilloutpoint.com

Här försvann Bildt

Publicerad 11 jan 2007 kl 08:15
Uppdaterad 11 jan 2007 kl 08:25

f Rekommendera 847   Tweeta   Dela   Mejla

Stalin kapade bort sina kritiker. Nu kapar Lundin Petroleum bort Carl Bildt.
- Detta visar hur väl Lundin Petroleum tillägnat sig traditioner hos sin handelspartner Gazprom, säger författaren Staffan Skott till Expressen.

Utrikesminister Carl Bildt har den senaste tiden öst beröm över familjen Lundins gas- och oljebolag. Han har i veckan också hyllat kursutvecklingen i Putins maktbolag Gazprom. Men charmoffensiven tycks inte ha hjälpt. Fram tills Carl Bildt blev utrikesminister satt han i Lundin Petroleums styrelse. Men på bolagets hemsida har man nu på gammelsovjetiskt manér kapat bort Carl Bildts huvud.

Kroppen är kvar på bilden
Carl Bildts gängliga kropp finns visserligen kvar på gruppbilden med styrelsen - men hans huvud är ersatt med styrelseledamoten Ashley Heppenstalls. Sovjetunionens diktator Josef Stalin nöjde sig inte med att avrätta sina medarbetare när han inte längre hade förtroende för dem. Han retuscherade också bort en efter en av politbyråmedlemmarna från gruppfotografierna. En som drabbades av diktatorns tilltag var kommunistledaren Leo Trotskij, som retuscherades bort från de officiella bilderna. Författaren och Rysslands-experten Staffan Skott känner igen mönstret. Han säger: - Man minns osökt den klassiska bilden av folkens fader Josef Stalin promenerande längs en kanal tillsammans med hemliga polisens chef Jezjov. På senare bilder såg man inte Jezjov. - Det gick så långt att man retuscherade bort Lenins gyllknappar. Det är tur för Bildt att vi har blaxtills numera.

"Stå för Lundin Petroleum"

Till Expressen säger Carl Bildts pressekreterare Christian Karlsson, efter en lång tystnad: - Det här är inget Carl Bildt känner till och det får stå för Lundin Petroleum. Expressen har utan framgång sökt Lundin Petroleum för en kommentar.

Källa: expressen.se 2007-01-11

TIDIGARE ARTIKLAR

- Bildts nya miljonklipp - 9 jan 2007
- Bildts sista chans - 9 jan 2007
- Utredningen kan bli hans fall - 9 jan 2007
- Reinfeldt pressad av affärerna - 9 jan 2007
- "Jag såg inget skäl att avstå från pengarna" - 8 jan 2007
- Läsarna: Bildt - ett problem för Reinfeldt - 8 jan 2007
- Peter Eriksson (mp) tycker inte att Bildt platsar som utrikesminister längre - 8 jan 2007
- Anmäls för mutbrott - 8 jan 2007

[Visa mer](#)

Historiska retuscheringar i Tyskland, Kuba, Kina och Egypten

Ett verktyg för propaganda

De långa exponeringstiderna var också en utmaning när människor stod framför kameran. Inte minst om det skulle tas en gruppbild, eftersom det alltid var någon som lyckades flytta på sig och på så sätt förstöra bilden. För att undvika detta valde vissa fotografer att i förväg fundera ut varje persons placering och fotografera dem en och en. Därefter kopierade eller lappade fotografen ihop bilderna till en.

Ibland lappades även olika kroppsdelar samman för att skapa ett snyggare porträtt. Som med den nästan ikoniska bilden på Abraham Lincoln från i början av 1860-talet, där hans kropp byttes ut till politikern John Calhouns kropp. Huvudet är i alla fall Lincolns men kroppen dög tydligen inte för att bilden skulle kännas tillräckligt bra.

Ett fotografi från 1937 där Adolf Hitler besöker filmaren Leni Riefenstahl. Hitler hade med sig sin propagandaminister Joseph Goebbels som senare retuscherades bort.

Källa: kamerabild.se

En nationalsport

Tittar du vidare i historien kan du hitta många exempel på samma fenomen där personer systematiskt försvinner från viktiga foton. Inte helt överraskande är det framförallt kommunistiska regimer som har gjort borttrollningen till sin specialitet.

Fidel Castro har förstås gjort det. Carlos Franqui spelade en viktig roll i Castros 26 juli-rörelse under den kubanska revolutionen. Senare samarbetsvärdigheter ledde dock till exil och det obligatoriska försvinnandet från fotografier.

Franqui klarade sig från avrättning levde fram till och med 2010! Som den journalist han var gjorde han senare en briljant kommentar av sitt eget försvinnande:

” I discover my photographic death. Do I exist? I am a little black, I am a little white, I am a little shit, On Fidel's vest.

Carlos Franqui trollades bort.

Källa: moderskeppet.se

Mao ville inte vara sämre. Qin Bangxian var det kinesiska kommunistpartiets tredje generalsekreterare. Men när han inte lyckades vinna Maos förtroende förvandlas han snabbt till en dörr i ett berömt fotografi (Mao till höger).

I de gamla kommunistiska arkiven kryllar det av liknande exempel som de du kan beskåda här. Detsamma gäller för övrigt även andra diktaturer. Hitler suddade exempelvis bort Goebbels ur vissa bilder. Oklart varför.

Med dagens mått mätt är kanske inte resultaten så imponerande, men om du betänker vilka medel som stod till buds på den tiden är det i många fall ett häpnadsväckande hantverk.

Fotografiet var verkligheten

Källa: moderskeppet.se

House red carpet to make it look like Mubarak was the host and leader of the talks.

Altered image: In the 'doctored' photo, Egyptian president Hosni Mubarak has been pasted in so it appears he leads the group in peace talks at the White House

President Barack Obama met middle Eastern leaders Prime Minister Benjamin Netanyahu of Israel, King Abdullah II of Jordan, President Mahmoud Abbas of Palestine and President Hosni Mubarak of Egypt on Wednesday in Washington, D.C. to start a round of peace talks.

Afterwards, photographers snapped an image of the group, with Obama out in front and Mubarak walking behind the others.

Källa: dailymail.co.uk 2010-09-17

Krigsjournalistik och bilder. Shanghai 1937.

Klassiska fotobliffer

Berättelsen om bilden med Shanghai-bebisen

En otäck bild av en gråtande bebis får enorm spridning och färgar omvärldens syn på 30-talets konflikt mellan Kina och Japan.

ANDERS JENSEN

När ett foto manipuleras är målet i regel att folk ska betrakta bilden som autentisk. Men genom historien finns också många exempel där en grupp vill framställa en (förmodligen) helt äkta bild som manipulerad av politiska skäl. Eftersom sanningen inte är fördelaktig för den egna gruppen. Den här historien är just ett sådant fall.

Väntande krigsjournalister

Året är 1937. Den långa konflikten mellan Kina och Japan har utvecklats till ett fullskaligt krig. Sedan några veckor tillbaka pågår hårda strider i det som senare skulle kallas "Slaget om Shanghai".

Hatet mot japanerna ökar

Bilden fick en enorm spridning. En månad efter publiceringen uppskattade Life Magazine att 136 miljoner människor hade sett bilden.

Detta gödde den amerikanska opinionen som redan fanns mot japanerna och hatet spreds snabbt. Ett hat som levde kvar och fick nya dimensioner när Pearl Harbour attackerades några år senare.

Från japanskt håll hävdade man omedelbart att bilden var regisserad eller manipulerad. Anledningen till att stationen bombades var enligt japanerna att den fungerade som vapenförråd och antalet civila offer var kraftigt överdrivet. Och den gråtande bebisen var självklart diktplacerad av Wong eller någon assistent.

Vissa ger sig aldrig

Än idag finns det japanska grupper som hävdar att bilden inte kan vara autentisk. Bland annat frågar man sig varför en ensam bebis skulle sitta på en perrong. Men den frågan har ju Wong redan besvarat med sin berättelse om mannen som satte honom där för att fortsätta rädda skadade.

Överallt ligger döende människor och oidentifierbara delar av det som tidigare var människor. Wongs skor blir snabbt färgade av allt blod på marken. Med sin 35mm Eyemo-filmkamera dokumenterar han det fasansfulla.

Plötsligt ser han en man plocka upp ett skrikande spädbarn från tågspåret. Bredvid ligger barnets döda mor. Mannen placerar barnet på perrongen och rusar vidare för att hjälpa fler skadade. Wongs filmkamera fångar tragedin.

Nästa dag står det klart att ungefär 1800 människor fanns på stationen vid bombingarna. Bara 300 överlevde attacken. Wongs film flögs till USA och bilden av den gråtande bebisens dok upp i inte mindre än 800 amerikanska tidningar ett par veckor senare.

På taket av en byggnad mitt i staden står en grupp modiga nyhetsjournalister. Blickarna och kamerorna är riktade mot den blockad som kinesiska nationalisterna har satt upp för att hindra japanska marinstyrkor som färdas längs huangpujiang-floden.

Journalisterna inväntar japanska bombflyg som inom kort beräknas anlända för att spränga blockaden. Men planen dyker aldrig upp. Så småningom lämnar journalisterna taket, en efter en. Till slut återstår bara H.S. Wong.

H.S. Wong

Plötsligt hörs ett bekant dån och tre japanska flygplan kommer in lågt över staden. Till Wongs förvåning passerar planen bara floden och flyger vidare mot stadens centrum. Några sekunder senare ljuder explosioner.

Fasansfulla scener bland ruinerna

Wong kastar sig i bilen för att åka mot platsen där bomberna har fallit. Han inser snart att stadens järnvägsstation har blivit träffad. Det är mitt på dagen, en tid då stationen vanligtvis är full av folk, främst kvinnor och barn. Wong möts av en förskräcklig syn när han anländer några minuter senare.

Det finns en annan bild från samma tillfälle. Den visar en man som springer runt bland ruinerna och ytterligare ett barn. Det är det yttersta beviset för att bebisbilden är regisserad, menar vissa. Men även den detaljen besvaras ju av Wongs berättelse.

Ett ännu underligare japanskt påstående är att Wong haft med sig en liten rökampull av något slag som han detonerade bakom barnet för att framhäva silhuetten mot den vita röken.

I bilden syns mycket riktigt ett ljus parti bakom bebisens. Det ser mest ut som vanlig pjättning, men det sägs att att man i den rörliga filmen som Wong tog kan se att det i själva verket är rök.

Vem ska man tro på?

Japanernas försök att falsifiera bilden känns lätt desperata. Å andra sidan har man ju inte särskilt hög tilltro till att amerikaner alltid återger historien precis och objektivt heller, så kanske ska man vara försiktig i sina slutsatser. Men det faktum att det faktiskt finns en rörlig film borde ju kunna avgöra saken en gång för alla.

Kända retuscheringar av kvinnor och minoriteter

Retuscheringar vi minns

I den ultraortodoxa tidningen Di Tzeitung i USA "försvann" utrikesminister Hillary Clinton och antiterrorchefen Audrey Tomason från bilden som visar hur Obama och tolv medarbetare följde jakten på. Anledningen till retuscheringen var "kvinnlig anständighet". Foto: Scanpix. 1 / 5

Att retuschera bilder är inget nytt fenomen även om det är ovanligt att hela personer plockas bort som i fallet med Ikeas katalog i Saudiarabien. I efterhand gjorda förändringar och ibland rena förfalskningar följer som en röd tråd genom fotokonstens snart 200-åriga historia.

Ett fotografi säger mer än tusen ord, sägs det. I dag har tekniken nått så långt att det är möjligt att lägga till ett och annat ord – eller ta bort.

Retuschering är i dag snarare regel än undantag. Vanligtvis utförs det på redan näst intill fläckfria reklammodeller och ansikten som möter oss i tidningar och på reklampelare, lagom solbrända, omöjligt smala och rynkfräa.

När hela personer eller ansikten tagits bort har det främst varit av politiska skäl. En strävan att anpassa, förändra och förfälska gamla fotografier till en ny politisk bild och verklighet.

Källa: svt.se 2012-10-01

13 JAN. 2015

Ultraortodox judisk tidning retuscherar bort kvinnliga deltagare från historisk bild

הטרור האסלאמי בראש סדר היום העולמי: נשיא ארה"ב יוזם מפגש פסגה בינלאומי בושינגטון שיעסוק בהתמודדות מול הטרור
 אטיסי קורא לרפורמה באסלאם ■ נורמי מודיעין: "הפגיעים בפריו היו רק יריית הפתיחה" ■ קמרון: "הג'יהאד עוד ילווה אותנו שנים רבות" ■ מתקפות ואוימים על מערכת עיתונים נוספים

NYHETER | TOPPNYHETER | EKONOMI | VÄRLDEN | SVERIGE

"Kvinnor går inte att retuschera bort"

Peter Lindholm 01 Okt 2012 • Uppdaterad: 15 Aug 13

I diktarens Saudiarabien är kvinnorna inte välkomna på Ikea. Företaget har raderat bort varenda kvinna från sina bilder. Handelsminister Ewa Björling (M) om bilderna: Ett bedrägligt exempel.

[KLICKA HÄR OCH SE EXEMPEL UR KATALOGERNA](#)

Källa: metro.se 2012-10-01

הטרור האסלאמי בראש סדר היום העולמי: נשיא ארה"ב יוזם מפגש פסגה בינלאומי בושינגטון שיעסוק בהתמודדות מול הטרור
 אטיסי קורא לרפורמה באסלאם ■ נורמי מודיעין: "הפגיעים בפריו היו רק יריית הפתיחה" ■ קמרון: "הג'יהאד עוד ילווה אותנו שנים רבות" ■ מתקפות ואוימים על מערכת עיתונים נוספים

התמונה למעלה היא תוצאה של רטוש. כל מיני נשים שיש בהן חשיבות מסוימת, נעדרות מהתמונה. זהו מצב שכיח מאוד בתקשורת החרדית. נשים נעדרות גם ממופעים פוליטיים, גם ממופעים של ממשלה, גם ממופעים של מפלגות, גם ממופעים של מוסדות חינוך, גם ממופעים של מוסדות תרבות, גם ממופעים של מוסדות ספורט, גם ממופעים של מוסדות אחרים. זהו מצב שכיח מאוד בתקשורת החרדית. נשים נעדרות גם ממופעים פוליטיים, גם ממופעים של ממשלה, גם ממופעים של מפלגות, גם ממופעים של מוסדות חינוך, גם ממופעים של מוסדות תרבות, גם ממופעים של מוסדות ספורט, גם ממופעים של מוסדות אחרים.

Passar inte verkligheten så tjug ihop en som du tycker är bättre - ett religiöst paradgrip när verkligheten blir för krånglig. Nu har en ultraortodox judisk tidning blivit ertappad med handen i photoshoppen när man resolut retuscherat bort kvinnliga deltagare från ett gruppfoto taget vid solidaritetsmanifestationen för Charlie Hebdo. Bland annat har man plockat bort Angela Merkel. Budet om att inte fara med osanning är tydligen inte så ultrapretigt ändå.

Källa: humanistbloggen.blogspot.se

TEKNIK | TEKNIKNYHETER

Microsoft bytte svart man mot vit i reklam

Kristoffer Bengtsson 26 Aug 2009 • Uppdaterad: 14 Feb 11

Originalfotot med den färgade mannen i mitten...

...blev det här i Polen.

Microsoft i Polen tvingas be om ursäkt sedan de ersatt en svart man med en vit i en annonskampanj.

På en hemsida med reklam för ett administrationsprogram använde Microsoft en bild på tre personer. En asiatisk man, en svart man och en vit kvinna. Men när hemsidan skulle översättas och användas i Polen valde polska Microsoft att helt enkelt klippa bort huvudet på den svarta mannen och ersätta det med en vit mans huvud.

Efter massiv kritik har nu Microsoft gått ut och bett om ursäkt för sitt beteende. - Vi håller på att plocka bort bilden nu, säger en taleskvinna för företaget till Cnet.

Källa: metro.se 2009-08-26

Originalfotot med den färgade mannen i mitten...

...blev det här i Polen.

Microsoft i Polen tvingas be om ursäkt sedan de ersatt en svart man med en vit i en annonskampanj.

På en hemsida med reklam för ett administrationsprogram använde Microsoft en bild på tre personer. En asiatisk man, en svart man och en vit kvinna. Men när hemsidan skulle översättas och användas i Polen valde polska Microsoft att helt enkelt klippa bort huvudet på den svarta mannen och ersätta det med en vit mans huvud.

Efter massiv kritik har nu Microsoft gått ut och bett om ursäkt för sitt beteende. - Vi håller på att plocka bort bilden nu, säger en taleskvinna för företaget till Cnet.

Kreativ retuscherung - ett modernare koncept

Källa: moderskeppet.se

Startskottet för en "ny" genre

Att jag vill kalla de här bilderna för moderna klassiker har med sammanhanget att göra. De utgjorde det riktiga startskottet på det som idag kallas "kreativ retusch".

Bildbehandling hade för den stora massan länge handlat om fotokorrigerig. Nu uppstod helt plötsligt en bred rörelse där det inte bara handlade om att göra förändringar i ett befintligt foto. Istället var bildidén det centrala och källbilderna bara byggstenar för att visualisera ett visst koncept.

Naturligtvis hade konstnärer experimenterat med olika montage tekniker i alla tider, men den spridning Saddam-bilderna fick gjorde att hobbyn växte sig stor över en natt. Plötsligt uppstod en stor grupp som skapade fotomontage utan att ha en bakgrund som fotografer.

Källa: Anders Jensen, Moderskeppet

Sarkozy mocked over cycling boast as 'photoshopped' image revealed

Sarkozy's claim to ride faster than bodyguards undermined by revelation that a picture was photoshopped to make it seem he had left them behind

42 0 0 42 Email

The cover and original image Photo: Rex

Källa: telegraph.co.uk 2015-07-24

The cover of TV Guide displayed this picture of daytime talk-show host Oprah Winfrey. This picture was created by splicing the head of Winfrey onto the body of actress Ann-Margret, taken from a 1979 publicity shot. The composite was created without permission of Winfrey or Ann-Margret, and was detected by Ann-Margret's fashion designer, who recognized the dress.

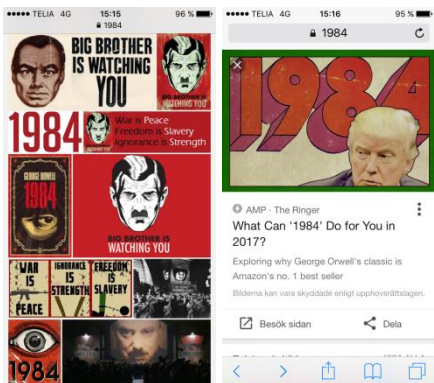
Källa: chilloutpoint.com

Tänk på ibland kan en bild visa något helt annat än hur verkligheten egentligen ser ut, även om ingen medvetet ändrat bilden =)

Källa: ullis72.moobis.se 2014-11-20/SO med Ullis

Böcker med anknytning till alternativa sanningar och ordens makt

Källa: theringer.com
2017-01-27

Källa: adlibris.com

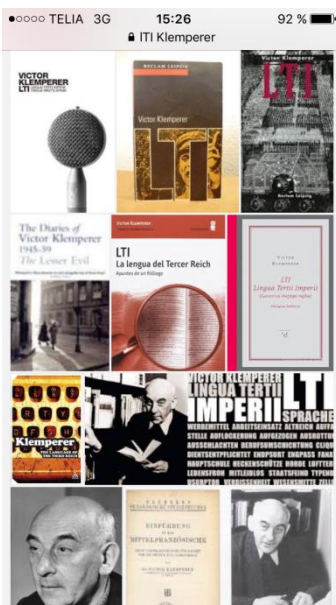
Om den ständigt pågående striden mellan de tre staterna Eurasien, Ostasien och Oceanien. Kriget upphör aldrig men konstellationerna ändras fortlöpande. Via den ständigt vakande teleskärmen hålls invånarna uppdaterade om vem som är fienden för dagen. Överallt i Flygbas Ett, som tidigare hette England, möter man bilden av Storebror, Oceaniens ledare. Han och partiets valspråk är: Krig är fred Frihet är slaveri Okunnighet är styrka. Ny pocketutgåva av George Orwells klassiska framtidsskildring som utkom första gången 1949. Thomas Warburtons översättning gjordes till återutgången 1984.

Ray Bradburys *Fahrenheit 451* är en gastkramande thriller om en framtid där böcker är förbjudna och staten kontrollerar människors liv och tankar in i minsta detalj.

I *Fahrenheit 451* släcker inte brandmännen eldsvådor utan anlägger dem i hem där de statsfientliga böckerna påträffas. Bokens titel syftar på den temperatur där papper fattar eld.

Fahrenheit 451 är en roman som kommit att prägla det moderna medvetandet på samma sätt som George Orwells *1984* eller Aldous Huxleys *Du sköna nya värld*.

Källa: adlibris.com

Den nazistiska propagandan infiltrerade det vardagliga talet, förformade ordens betydelser och utarmade uttrycksmöjligheterna. Det nya språkbruket åt sig in i människorna och blev en oupplöslig beståndsdel av deras identitet och verklighetsuppfattning. LTI är inte bara ett klarsynt vittnesmål från Hitlers Tyskland, utan också en oumbärlig läsning om förhållandet mellan språk, tanke och makt.

"En filologs anteckningsbok" lyder undertiteln på Victor Klemperers fascinerande verk. Arbetet påbörjades i hemlighet under Klemperers tid som tvåårsarbetare för naziregimen, och boken utkom 1947. Resultatet är lika dramatiskt som skarpsinnigt. Klemperer dissekerar den propaganda som dånade under massmöten och militärparader, som strömmade ur radioapparater och filmrade på biografdukar, samtidigt som han ger en bild av ett samhälle där skillnaden mellan lögn och sanning var oviktigt.

"Ord kan vara som mycket små arsenikdoser: de sväljs helt obemärkt, de tycks inte ha någon verkan men efter ett tag verkar gifet ändå." "LTI utkommer nu för första gången på svenska, försedd med ett informativt och initierat förord och rejäl notapparat. Det är inget mindre än en kulturgärning och Tommy Anderssons översättning är mycket kompetent."

(Magnus Pettersson, BT)

"För den som någon gång tvivlat på nyttan med humanister är denna bok ett måste."

(Sara Danius, DN)

Källa: adlibris.com